

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 36—
za en mesec . . . „ 3—
za Nemčijo celotno . . . „ 40—
za ostalo inozemstvo . . . „ 46—

V Ljubljani na doma.

za celo leto naprej . . . K 32—
za en mesec . . . „ 2-70
V upravi prejeman mesečno . . . 2-50

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 8—
za Nemčijo celotno . . . „ 10—
za ostalo inozemstvo . . . „ 13—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 50 v
za dva- in večkrat . . . „ 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostolpna petstvarsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredno nedelje in praznike ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Prekmorska trgovina in Slovenci.

Piše Henrik Steska.

Slovenec! tvoja zemlja je zdrava in pridnim nje lega najprava.

Človek ima raznotere potrebe. Te potrebe niso povsod enake, temveč so v različnih dohah in v različnih krajih različne. Z dobrinami zadovoljujemo svoje potrebe. Te dobrine pa niso po vsej zemlji enakomerno razdeljene, temveč so poljedelski, gozdarski, lovski, ribiški in rudniški pridelki, nadalje obrtni izdelki po zemljepisni legi, po geološki sestavi zemlje in po visokosti civilizacije v različnih krajih prav raznotere.

Ta raznoterost je povod trgovskemu prometu, ki naj posreduje med onimi kraji, kjer se nahaja zadostna množina gotovih pridelkov in izdelkov, in med onimi, koder je pomanjkanje na gotovih dobrinah.

Mi Jugoslovani podonavske monarhije živimo ob jadranski obali od izliva Soče proti jugu v skoro 600 km dolgi zračni črti ter v Dinarskem govovju z vsem Posavjem preko Drave.

Jadransko morje reže globoko v evropsko celino in tam, kjer sega najseverneje v suho zemljo, se nahajata dva krasna zaliva, tržaški in reški. Obče je znano, da je prevažanje blaga po ladjah sicer počasneje ali izdatno ceneje od prevažanja po železnicih. Vsled tega se osebe raje vozijo po železnicih in se istotako vrši po železnicih pisemski promet in promet s hitro kvarljivim blagom tudi tam, kjer sega morje globoko v celino. Zaradi tega prometa tečejo glavne železniške proge tudi do one točke, koder sega zemlja najgloblje v morje. Blagovni promet si pa izbere ona pristanišča, kjer se morje najdalje zajedva v suho zemljo. Trst in Reka imata takšno neprecenljivo lego. Ta lega je ena glavnih podlag pomorski trgovini omenjenih dveh luk, vendar pa to ni edini razlog za gospodarski procvit Trsta in Reke. Trgovski promet zahteva še mnogo drugih lastnosti od takih zalivov, sicer se promet ne more zadostno razvijati.

Take zahteve so: 1. pristanišče ne sme biti preplitvo, ker režejo prekomorski parniki globoko v vodo, nuditi mora varno zavetišče pred viharji ter imeti priprave za nakladanje in razkladanje blaga. Naša dva zaliva sta tako globoka, da se ob njuni obali morejo zasidراتi tudi največje ladje. Valolomi jih obvarujejo viharjev, pomoli pa olajšajo vkrcanje in izkrcanje.

2. Nadalje je velike važnosti pripraven dohod iz zaledja k pristanišču, čemur opomorejo v prvi vrsti železnice. Južna železnica skozi Karavanke in Ture in železnica iz Reke proti Zagrebu in Budimpešti spajajo Trst in Reko z njunim gospodar-

skim zaledjem. Treba pa bo nedvomno, da se železniška proga Dunaj—Trst skrajša, da se bakrsko pristanišče v reškem zalivu zveže z železniškim omrežjem in da železniške tarife izboljšajo.

3. Gospodarsko zaledje dotičnega pristanišča mora dovelj producirati in dovelj konsumirati. Umljivo je, da se trgovski promet ne more vršiti, ako zaledje ne proizvaja dovolj blaga, ki se iz zaledja v luko in s pomočjo pomorske trgovine v prekomorske pokrajine prevaža in ako se v teh krajih omenjeno blago ne izmenja z novim blagom, ki ga rabijo v domačem zaledju. Zaledje imenujemo ono ozemlje v ozadju kake luke, ki nase vleče gospodarski promet. Velikost privlačnega ali atrakcijskega ozemlja je pač odvisna v prvi vrsti od oddaljenosti za pristaniščem ležečih pokrajin od drugih pripravnih pristanišč. K privlačnem zaledju Trsta in Reke n. pr. velikega dela Češke ne moremo prištevati, ker je cenejša zveza iz Češke v Hamburg po plovnici, sosebno za eksport pripravi Labi prevelik tekmeč železnicam, ki vodijo iz Češke k jadranskemu morju. Donava odteguje Trstu in Reki že manj prekomorske trgovine, ker se Donava izliva v dokaj zaprto in vstran ležeče Črno morje in je Jadransko morje že preblizu podonavski prometni črti. Plovstvo po Donavi in Labi zelo trpi, ker ta dva veletoka precej spreminjata višino vode in ker sta pozimi dolgo zamrznjena. Skoro vsa podonavska monarhija tvori tedaj zaledje Trsta in Reke. Vsled vedno bolj se razvijajočega narodnega gospodarstva in vsled vedno bolj naraščajoče civilizacije v tej monarhiji bo tudi prekomorski promet teh dveh luk vedno bolj naraščal.

4. Končno je velikega pomena za procvit kakega pristanišča, ali se vrši pomorska trgovina le med lukami iste obalne črte ali pa z lukami drugih obal. V prvem slučaju, t. j. v slučaju navaadne obalne plovitve se ne more govoriti o večjem gospodarskem razvoju. Pri Trstu in Reki opažamo, da se v najnovšem času ne bavita le z navaadno obalno plovitvijo, temveč v vedno naraščajoči meri s pomorskim prometom tudi z zelo oddaljenimi pokrajinami, kakor n. pr. z Ameriko in vsled zgradbe Sueškega prekopa tudi z Indijo in Vzhodno Azijo. Razlog temu pojavu je dejstvo, da razun že preje omenjenega Hamburga ni nobenega morskega pristanišča, ki bi bil za prekomorski izvoz in uvoz iz ozirov v našo monarhijo bolj pripraven kakor Trst in Reka.

To so torej pogoji veličine naših dveh velikih luk.

Splita ne prištevamo prvovrstnim lukam, ker pri njem niso vsi gori omenjeni pogoji dani. Vendar ima tudi Split veliko

bodočnost, ker leži ta izvrstna luka ob točki, kjer je najbližje k morju iz velikega dela Bosne, Slavonije in Srbije. Vsled slabe gospodarske politike nima Split še pravih dohodov v zaledje, in tudi železnica iz Ogulina v Split bo le deloma opomogla temu nedostatku, ker se ta železnica preveč približa Reki. Treba bo tedaj še ugodnih zvez z Bosno, Slavonijo in Srbijo.

Iz vsega tega sledi, da je naša obala neprecenljive vrednosti, da se pa mi Slovenci in Srbohrvati še vse premalo zavedamo teh zakladov. Skrajni čas je, da se vzdramimo in da se v večji meri nego dosedaj bavimo s prekomorsko trgovino in s pomorstvom. V teh dveh panogah se moremo Slovenci tako odlikovati, da bi imeli res nekaj vpliva v gospodarskem in tedaj tudi v političnem svetovnem vrvenju. Tu je naša bodočnost.

Promet iz naših luk gre predvsem v kraje, 1. kjer bivajo Angleži, ozir. kjer oni vladajo, namreč v Egipt, v britsko Indijo, v Veliko Britanijo in v Zedinjene države amerikanske; 2. nadalje v turško Levanto; 3. potem v Italijo, in 4. v portugalsko Brazilijo ter v vedno večji meri v španjolsko Ameriko in sicer predvsem v Argentinijo.

Kako si mi Slovenci in Srbohrvati osvojimo ves ta promet? Treba nam je višje trgovske izobrazbe. Naši trgovci so se do sedaj bavili le bolj z lokalno trgovino in z lokalnim pomorstvom ter so se samostojnega prekomorskega prometa še več ali manj ogibali, ker pač niso imeli višjega trgovskega znanja. Le v izrednih slučajih bo izredno nadarjenemu trgovcu možno, da se brez obširnega in temeljitega znanja narodnogospodarskih pojavov in pravnih uredb povzpne do odličnega mesta v prekmorski trgovini.

Imamo pri nas mnogo trgovcev-empirikov brez teoretičnega znanja in istotako mnogo juristov s sicer temeljito juridično izobrazbo, a brez obsejnejšega znanja narodnega gospodarstva in še manjšo trgovsko prakso. Temu nedostatku moramo opomoči. Zaradi tega nujno rabimo višjih trgovskih šol s slovenskim ozir. s hrvatsko-srbskim učnim jezikom. V teh šolah se bo morala izmed tujih jezikov poleg nemščine in italijanščine v prvi vrsti podučevati še angleščina, v manjši meri pa španjski in portugalski jezik. Nemščina je pač posredovalni jezik v Podonavju, italijanski se ne govori le po Italiji, temveč služi ta jezik tudi v izdatni meri za posredovanje v Levanti, Anglež in pa v južni in srednji Ameriki živeči, po španjolsko govoreči belokožci in portugalski govoreči Braziljanci se pa tujih jezikov ne uče radi, dočim imamo mi Jugoslovani velik talent za jezike.

Sedaj imamo posebno mi Slovenci premalo trgovskih šol, a višjih trgovskih sploh nimamo. Hrvati imajo v banovini štiri trgovske akademije in sicer v Sušaku pri Reki, v Zagrebu, v Osijeku in v Zemunu. V Hercegovini je devet trgovskih šol, v Dalmaciji pa štejemo dvoje nižjih in sicer dvorazrednih trgovskih šol, namreč v Splitu in v Dubrovniku. V Trstu samem je sicer dvoje italijanskih višjih trgovskih šol, a le ena zasebna dvorazredna trgovska šola s slovenskim učnim jezikom. Tudi v Ljubljani se nahaja slovenska dvorazredna trgovska šola. Ti dve slovenski nižji trgovski šoli sta za lokalno trgovino nedvomno zelo velikega pomena, za prekomorsko trgovino pa ne zadostata. Importna in eksportna trgovina zahtevata velikansko prakso in trdno trgovsko znanstvo in izobrazbo. Slednje pa si more pridobiti le na višjih trgovskih šolah za trgovino, kakor na primer na dunajski eksportni akademiji ali na raznih visokih trgovskih šolah v Nemčiji.

Zahtevajmo tedaj, da se kakor hitro mogoče ustanovi v Trstu trgovska akademija s slovensko-hrvatsko-srbskim učnim jezikom, kateri naj sledita trgovski akademiji v Ljubljani in Splitu.

Prepovedani shod slovenskih kmetov v Celju.

Celje, dne 6. febr. 1918.

Celjski magistrat žali slovensko kmetško ljudstvo.

Občni zbor Slovenske Kmetске Zveze v Celju v ponedeljek, dne 4. februarja, je celjski mestni magistrat prepovedal. V utemeljevanju te prepovedi je ta urad naravnost žalil slovensko kmetško ljudstvo. Trdil je, da se je vsled prihoda slovenskih kmetov bati nemirov. Iz tega bi sledilo, kakor da bi bili slovenski kmetje pobijalci, roparji in morilci. V imenu slovenskega kmetškega prebivalstva proti takemu sumničenju najodločneje ugovarjamo.

Načelstvo S. K. Z. je proti prepovedi shoda brzojavno ugovarjalo pri cesarski namestniji in pri notranjem ministru. A grof Clary in minister Toggenburg sta v svoji priznani naklonjenosti napram slovenskim kmetom potrdila ukrep celjskega mestnega urada.

Slovensko kmetško ljudstvo prihaja.

Že zgodaj v jutru so bile ulice celjskega mesta polne naših somišljenikov in somišljenic. Eni so se pripeljali z vlaki, drugi so prišli peš mnogo ur daleč; iz mnogih krajev pa so se pripeljali možje, žene, fantje in dekleta z vozovi. Ob času, ko bi se naj začelo zborovanje, je bilo

že prva železnica, južna, je dobila smer proti Italiji, politično in vojaško nazaranje je bilo močnejše kakor gospodarsko. Glavna proga je šla začetkoma v Nabrežino in naprej proti Italiji, Trst je dobil samo stransko črto. Vsa druga evropska pristanišča so pa imela tedaj že krasne zveze s svojim zaledjem (Hamburg n. pr. direktno zvezo s Češko).

Veliko predolga železniška zveza s Trstom in pa ogromni gradivni stroški, nastali vsled neugodnih naravnih razmer, so se začeli izražati v visokih tarifih. Vsako tekmovanje Trsta z drugimi pristanišči je bilo silno otežkočeno. Tudi iz najbližnjega zaledja Trsta je šlo blago še pred nedavnim časom raje v Stetin, Bremen, Hamburg, Rotterdam in Anvers kakor pa v Trst, tarifi so bili previsoki.

Kljub temu je pa narava polagoma zmagała. Kanal skozi ožino Sues 1869 je dal svetovnemu prometu nove smeri. Sredozemsko morje je bilo preje zaprto in svetovni promet se je vršil mimo njega, ne pa po njem. Vsled predora pri Suesu je pa postalo zopet ena glavnih cest, zlasti v smeri proti Indiji.

Trst je novi položaj takoj izkoristil, razširil je svoje trgovske zveze z Indijo. Še večji bi bil seveda uspeh, da ni naša vlada v svoji kratkovidnosti tudi sedaj še zanemarjala vprašanja ugodnejših zvez z notranjostjo. Žalibože je bila najugodnejša

LISTEK.

Trst.

Alfred Escher je izdal lansko leto brošuro z naslovom: »Trst in njegove naloge v okviru avstrijskega gospodarstva.« Vsebinska spisa je zanimiva in tudi za nas Slovence zelo važna, saj je Trst naše največje in najvažnejše mesto.

Začne z geslom mesta Bremena: Navigare necesse est — potrebna je trgovina po morju. Potem pa preide k posamnim odstavkom. Prvi obravnava

Trst v preteklosti.

Deli naše monarhije so bili preje le v rahli zvezi. V 17. in 18. stoletju so se pa začeli zavedati, da so vendarle deli velike skupne celote in s tem razumevanjem je postala naša država država svetovnega prometa, začeli smo gledati na morje. To je povzročilo procvit Trsta. V 17. in 18. stoletju vidimo, kako proglašijo Adrijano za prosto, kako napravijo v Trstu odprto pristanišče itd.

V prvi polovici 19. stoletja je Trst že važno tržišče. Ne samo domačini so se oprijeli trgovine, prihajali so tudi tujci in njihovo znanje, njihove skušnje so prišle v obilni meri Trstu v prid. Že začetkom 19.

stoletja šteje Trst 26 transportnih zavarovalnih podjetij, njegova trgovska mornarica obstoji iz 1600 četudi majhnih ladij. Ustanovili so Avstrijski Lloyd, kojega duša je bil znani Bruck: dejstvo, ki najbolj kaže napredek Trsta in pa naše razmerje do svetovnega trga. Nastale so banke, dvignila se je obrt, zlasti v gradbi ladij. Začeli so misliti tudi na to, kako bi predelovali tuje surovine. Promet je znašal začetkom 19. stoletja že 4000 ladij z 200.000 tonami (tona tvori tri kubične metre), sredi stoletja pa 10.000 ladij s 700.000 tonami. Trgovina se ni omejevala več na obale Sredozemskega morja, šla je dalje v Severno morje, v Ameriko, Vzhodno Afriko in pa v Indijo. Trst je bil tedaj eno največjih celinskih pristanišč in ni zaostajal za Hamburgom.

Da je šel takrat pogled v daljavo, nam spričujejo poskusi glede kolonij. Kakor preje v južni Afriki in v Indiji ter na Nikobarjih tako hočejo podjetni možje v sredini preteklega stoletja obrniti pozornost vlade na kolonije, vpoštev pride Egipt in pa obale Rdečega morja. Pa je bila vendar naša vlada še preveč kratkovidna in ni teh poskusov podpirala, vse je splavalo po vodi.

Neverjetne vesti čitamo iz onih časov. Po reki Padu in njegovih dotokih tja do Milana trgovine niso posredovale močnejše Benetke, temveč toliko manjši in slab-

ši Trst. Prihajali so novi ljudje sem, tujci iz Hamburga, Bremena, Anversa, Rotterdama, iz Anglije, Francoske, Genove in Benetk, domačini iz Istre, Reke in Dalmacije. Trst je začel vzbujati ljubosumnost drugih evropskih pristanišč, započela so marsikaj, kar bi mu škodovalo. Pa ni bilo nobenega uspeha, kajti naša gospodarska politika je podpirala tedaj Trst z vso močjo.

Druga polovica 19. stoletja pa slika popolnoma izpremeni, vzrok je politični in tudi gospodarski preobrat doma, ne pa tuja konkurenca. Prišel je čas vmešavanja in varuštva države, prostosti ni bilo in z njo je splavala tudi trgovina drugam. Grehe tedanjega časa je čutil Trst več desetletij in jih ni mogel popraviti tudi do danes ne.

Karta Evrope nam kaže, da gredo v vseh drugih državah glavne prometne proge do vrat svetovnega prometa, to se pravi do lastnih pristanišč. Od teh pa izžarevajo kakor žarki pri luči in iščejo po najbližji poti središča glavne produkcije. V Avstriji pa tega ne vidimo. Prvič je monarhija prepozno mislila sploh na tako železniško zvezo s Trstom, železniške zveze so pa prišle v prid Italiji, ne pa našemu glavnemu pristanišču. Sicer nam Kras stavi velike ovire, a pomisliti moramo, da je Trst naše glavno okno v svet in v takem slučaju moramo žrtvovati vse in si nič ne pomisljati in se obotavljati.

dvorišče hotela »Beli vol« in skoro ves prostor na Graški cesti od Kolodvorske do Okrožne ceste napolnjen. Dasiravno so bili kmetski ljudje silno ogorčeni, ker je mestni magistrat prepovedal zborovanje, vendar je vladal povsod lep mir in nikdo ni skrivil celjskim Nemcem in nemškutarjem niti lasu.

Policija hoče razgnati ljudstvo.

Policija je imela gd župana Jabornegga povelje, da naj razžene zborovalce. Ravno v trenutku, ko je poslanec Pišek pojasnil ljudski množici, da je shod prepovedan, se prerije kakih pet policajev v bližino poslanca Pišeka. Policaj je stopil pred poslanca Pišeka in mu naznanil, da je prepovedano govoriti in da bo policija razgnala zborovalce.

goštevilen klic: »Govorite slovensko! Saj ste slovenske matere sin!« Župan se je udal. Menda se je v tem hipu spomnil svojega pokolenja, svojega maternega jezika. Začel je slovensko govoriti s poslancem in prigovarjati ljudem, naj se razidejo. Uradni jezik celjskega župana je bil naenkrat slovenski. Ljudje so mu začeli ploskati in slišali so se klici: »Živijo župan dr. Javornik! Vi bote prvi slovenski župan našega Celja v bodoči Jugoslaviji!« (Burna veselost.) Ko ga je poslanec Pišek zagotovil, da mu on sam jamči za mir in red in da ne potrebujemo policajev, se je župan izgubil na ulico.

Ljudstvo hoče zborovati.

Ljudske množice se niso dale pripraviti do tega, da bi se razšle. Ljudje so burno zahtevali zborovanje. In nastopila je cela vrsta govornikov, ne samo na dvorišču, v veži in v gostilniških prostorih, temveč celo na ulici. Lahko rečemo, da se je vršilo eno skupno veliko zborovanje slovenskega ljudstva ne samo na dvorišču, ampak tudi na celi obširni Graški cesti. Povsod pa je vladal vzoren red.

Poslanec Erler je ministrskemu predsedniku grozil z opozicijo, kakor hitro bo pokazal prejšnjo popustljivost in ga vabil, naj se opre samo na Nemce. Avstrijski Nemci nočejo več biti Pepelčica med narodi ter države in priprega vsakokratne vlade. Kar se tiče Tirolske, zahtevajo Nemci: Tirolska Tirolcem. Ob miru naj se določijo tirolske meje tako, da se za vse čase zabrani italijanski napad. Planinski Nemci toplo podpirajo zahteve bratov na Češkem, z enako odločnostjo pa se zavzemajo za brate na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, ki jim groze predrzne zahteve Jugoslovancev. Izjavljajo se za ohranitev zgodovinskega posestnega stanja.

Podpredsednik Jukel kliče poslanca Regra radi nekega izraza proti članu cesarske hiše naknadno na red.

Poslanec Vukotić se je zavzel za mir na podlagi svobode in samoodločbe narodov. Ožigosal in zavrnil je stremenje po miru, ki bi za vedno utrdil gospodstvo Nemcev in Mažarov. Nato se je pečal s preganjanji proti Jugoslovancem. Jamstvo, da se take nakane proti njihovemu obstanku ne ponove več, more narediti le lastna neodvisna država. Jugoslovanci bodo glasovali proti proračunu.

Govorila sta še poslanca Luksch in Resel, kateri je polemiziral z dr. Erlerjem in obžaloval, da ni bil sprejet njegov predlog za ustanovitev preiskovalnega odbora, ki naj bi se pečal s pritožbami moštva v armadi. Dr. Schlegl (krščanski socialc) je zahteval davek na premoženje in se izrekel proti miru za vsako ceno.

Poslanec Kadlčak je izjavil v imenu češko-katoliškega kluba, da stoji na stališču deklaracije čeških poslancev z dne 30. maja 1917. l.

Poslanec Kotlant (češki agrarec) predlaga, naj se začne prvo branje zakona o elektriki. Za predlog so glasovali samo Čehi in Jugoslovanci ter je bil odklonjen.

Prihodnja seja 7. t. m. dopoldne.

Politične novice.

+ **Parlament.** Dunaj, 6. svečana. Ministrski predsednik se pogaja dalje s strankami. Danes je sprejel načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korosca, načelnika Češkega Svaza Stanjeka ter Klofača in Tusarja.

+ **Ministra Žolgerja** je sprejel cesar v torek v posebni avdijenci.

+ **Kočevska duhovščina in jugoslovanska deklaracija.** Kočevska duhovščina — 13 po številu — se je izjavila v imenu 18.000 Kočevarjev proti jugoslovanski deklaraciji.

+ **Proračunski odsek.** Dunaj, 6. febr. V včerajšnji seji proračunskega odseka je predložil poročevalec Krafft poročilo o naredbah z dne 4. avg. 1914 glede avstro-ogrske banke. Poročevalec poziva vlado, naj predloži tožadveni zakonski načrt. Debat o tem predmetu je odgojena. Jutri prične razpravljati proračunski odsek o kongruji.

+ **Agrarna centrala ostane.** Dunaj, 6. febr. V današnji seji agrarne centrale je referent Simitsch pl. Hohenblum predlagal, naj se sedaj, ko se je razdružila svobodna agrarna zveza v poslanski zbornici, razpusti še centrala. Poslanec Goll je govoril proti in naglašal, da agrarna zveza v tem zasedanju itak že ni več obstajala. Nemški agrarci zastopajo kakor vsi drugi nemški poslanci države koristi, dočim zastopajo drugi svoje posebne narodne ali celo državi sovražne koristi. Hohenblumov predlog so z vsemi proti enemu glasu odklonili in ustanovili odsek za preosnovo agrarne centrale.

+ **Demonstracije v Lvovu.** V seji, dne 5. t. m. je vložilo predsedstvo poljskega kluba interpelacijo glede pouličnih demonstracij v Lvovu dne 2. februarja, tekoma katerih je padlo več strelcev ter sta bili dve osebi ubiti. Na to je podal danes notranji minister grof Toggenburg naslednji pismeni odgovor: 2. februarja je priredila narodnodemokratska mladina kot protest proti konferenci novoustanovljene stranke narodnih delavcev poulične demonstracije. Ko je straža, ki so jo obmetavali s kamenjem, demonstrante potiskala nazaj, je nenadoma padlo iz srede množice približno 20 strelcev. Tudi narednik vojaškega oddelka je oddal dva strela iz revolverja. Aretiranih je bilo sedem oseb, nakar je straža zopet upostavila red. Med izgrede sta bila ranjena iz revolverja en gimnazijec in en vseučilišnik; le-ta je težki rani podlegel. Kdo je streljal na dijake, se doslej še ni dalo dognati. Nasproti v Lvovu razširjenim govoricam, da se je streljalo na množico iz poslopja cesarske nemške vojnne pošte, pripominja minister, da je tamkaj nameščena cesarsko nemška četa poslala Lvovskemu mestnemu poveljniku dopis, v katerem izrecno izjavlja, da nemški vojaki niso streljali.

+ **Ukrajinski shodi proti priklopitvi Galicije Poljski.** Minuli teden so se po številnih krajih Galicije vršili veliki shodi, na katerih so ugovarjali proti priklopitvi Galicije Poljski in pozvali ukrajinske poslance k najstrožji opoziciji proti vladi radi njenega Poljakom prijaznega stališča.

+ **Poljsko kolo.** Dunaj, 6. svečana. Danes ob 4 pop. se sestane Poljsko kolo, da zavzame svoje stališče nasproti vladi. Pričakovati je burne debate.

+ **Papež ameriškemu ljudstvu.** »Martin« objavlja izvlečke iz razgovora sv. očeta z glavnim urednikom newyorškega lista »Sund« . Papež je pozval ameriško časopisje, naj podpira njegovo stremenje, da se doseže svetoven mir. Od modrosti Američanov pričakuje, da njih velikodušnost gotovo ne želi nadaljevanja vojske.

+ **Verska postava boljševikov.** Petrograjska agentura: Svet ljudskih komisarjev je ustavil prispevke za vzdrževanje cerkva in kapel. Plače duhovnikom in profesorjem verstva se ustavijo 1. marca. Duhovnike, ki postanejo brez posla in žele nadaljevati svoje delovanje, zaposli komisarjat za javno preskrbo. Na skupno prošnjo vernikov se lahko cerkvena opravila in obredi nadaljujejo, a prostore in inventar morajo prevzeti na lasten račun. Glede na svobodno verstva so izdali boljševiki sledeči odlok: Cerkev in država se ločita. Prekličajo se vse prednosti in omejitve glede na veroizpovedi in z ozirom na svobodno vesti. Vsi verski običaji so popolnoma svobodni, v kolikor ne omejujejo državljanских pravic in javnega reda. Državljan-skim dolžnostim se ne sme nihče odtegniti pod pretvezo na svoje versko prepričanje. Ljudski tribunal odloča o dovoljenju, da se sme kaka državljanska dolžnost z drugo nadomestiti. Odpravi se slovesna prisega in nadomesti s slovesno obljubo. Civilne oblasti bodo vodile matice o rojstvih in o zakonih. Šola se loči od cerkve. Obvezni verouk se odpravi. Vsi kleriki in verske družbe nimajo nobene predprave in nobene pomoči od države in ne razpolagajo s kakim premoženjem. Njih posestva se proglašajo za lastnino ljudstva. Poslopja in druge stvari, ki so določene v verske namene, postanejo last verskih družb, ki jih brezplačno upravljajo. Agentura dalje poroča: Ker je svet ljudskih komisarjev razlastil poslopja in premoženje samostanov, menihov in duhovščina močno agitira med verniki. Cerkve so postale zborovališča menihov. Duhovščina in menihi tožijo, da se preganja pravoslavna vera in da se dela sila verskim obredom. Moskovski metropolit in duhovščina sta proklela boljševike; vernike hujskajo na izgrede proti vladi. Vrš se pretepi, ki jih preprečujejo rdeče garde in vojaki.

+ **Grof Thun odide iz Dalmacije.** Iz Zadra poročajo, da odide dalmatinski deželni podnamestnik grof Thun iz Dalmacije. Vzrok odhoda ni samo iz sedanjega časa.

+ **Ogrska zbornica.** Budimpešta, dne 6. februarja. Posl. Fenyess je grajal delovanje prvega Wekerlovega kabineta, ki da ni izpolnil ne svojih demokratičnih ne socialopolitičnih obljub. Posebno je prijemal cenzuro. Odgovarjal je justični minister Vazsonyi in naglasil, da je treba v četrtem vojnem letu, ko se vsak dan pojavljajo nevarni izrastki boljševikizma, ohraniti gotovo kontrolo. Kako pa delajo boljševiki na Ruskem? Boljševiški ideji in tendenci ne trpi. Kar se tiče očitka radi namišljenega reakcionarnega postopanja, opozarja, da se je ogrska vlada v nasprotju z nemško dobrohotno pogajala z očitno zapeljanim delavstvom. Ako so se za ohranitev reda in miru nastavile strojne puške in pripravilo vojaštvo, se to nikakor ne more imenovati reakcionarno. — Nato je ministrski predsednik dr. Wekerle odgovarjal na razne interpelacije ter je zbornica njegova pomirjevalna pojasnila vzela na znanje.

+ **Nova »Oseminštiridesetovska ustavná stranka«** na Ogrskem se je pod vodstvom ministrskega predsednika dr. Wekerla ustanovila 6. t. m. Združena neodvisnostna in 48-tovska (Apponyieva) stranka je stopila v novo stranko.

+ **Jasnost je potrebna.** »Arbeiter-Zeitung« piše: Če se ententni imperializem drzne še vedno tako izizvalno upirati mirovni želji lastnih narodov; če sme še vedno nazpravo o miru zaključiti in po treh in pol letih vnovič napovedovati klanje, so za to soodgovorni vladajoči razredi na Nemškem. Kajti ententin imperializem more mirovna pogajanja le zato odklanjati, ker narodom še vedno lahko reče, da osrednje sile niso pripravljene za mir, ki bi bil za ententine narode sprejemljiv. Če bi se končno pojasnilo, da osrednje sile nočejo ničesar, kar bi moglo kršiti pravice ali koristi ententinih narodov, potem bi

Celjski župan pride razganjat.

Med tem se je pojavil ob vhodu v hišo mestni župan advokat dr. Jabornegg in uradni vodja dr. Ambroschitz. Župan je začel mogočno razganjati ljudi in groziti, da bo dal s silo razgnati množice, če se same ne razidejo. Dajal je povelja policajem in se polagoma prerival proti prostoru, kjer je stal poslanec Pišek.

Uradni jezik celjskega župana slovenski.

Proti poslancu Pišku obrnjen še enkrat grozi, da bo dal zborovalce s silo razgnati. Poslanec ga vpraša: »Kdo pa ste? S kom imam čast?« In odgovoril mu je nemško: »Jaz sem župan dr. Jabornegg.« Nasproti mu je zadonel mogočen in mno-

prilika zamujena, dolgo časa še je bil glas Trsta glas upijočega v puščavi.

V zadnjih desetletjih preteklega stoletja je južna železnica vendarle prenovila svoje tarife in tudi državne železnice so se ozirale čimdalje bolj na Trst. Vlada je pa tudi spoznala zasluge Lloyda za razvoj trgovine in mu je s podporami prišla na pomoč.

A vsemu temu je manjkalo sistema, vsaka naredba je bila zase in se ni ozirala na celoto, Trst si ni mogel priboriti onega mesta med svetovnimi pristanišči, ki mu gre. Predolge dolžine železniške črte niso mogli premagati s tarifi, Trst je moral gledati, kako težijo najbogatejše pokrajine države k drugim pristaniščem in kako je Ogrska ves svoj promet osredotočila na Reki.

Klic po drugi zvezi monarhije s Trstom je bil vedno glasnejši. Saj so vse druge naše železnice gledale drugam, proti Benetkam, Genovi in Anversu, in ona čez Brenner, čez Arlberg in čez Pontabelj. Zlasti Genova je postajala vedno bolj nevarna.

Ugodne tudi niso bile razmere v pristanišču samem, premajhno je postalo za rastoči promet. Sicer so zgradili skladišča, a to še ni dosti. Gospodarske razmere zaledja so pa zahtevale opustitev prostega pristanišča.

Koncem 19. in v začetku 20. stoletja šele so se izpolnili glavni upi Trsta. Sicer je moral iztrgovati pravice prostega pristanišča; a že od l. 1880. sem so mu zagotovili ugodnosti v carini, začeli so podpirati graditev ladij, l. 1908. so dovršili tursko in bohinsko železnico, začeli so graditi novo Franc Josipovo pristanišče, ki bo po dovršitvi največje pristanišče Sredozemskega morja: to so glavni stebri nove gospodarske politike, ki meri na svetovni promet in na pomnoženje prometa po morju.

(Konec.)

Državni zbor.

Dunaj, 6. svečana.

Zbornica je nadaljevala glavno razpravo o državnem proračunu. Pred sejo se je vršila konferenca načelnikov, na kateri so sklenili, da se začne v petek podrobna razprava, ki se bo vršila v 8 skupinah in bo zahtevala 10 sej. 22. februarja naj bi se vršilo glasovanje. Tekom razprave 2. skupine bodo vložili Jugoslovanci interpelacijo o ogrskem armadnem vprašanju.

Začetkom seje je govoril poljski socialno-demokratski poslanec Reger in izjavil, da hočejo poljski kmetje in delavci v Šleziji živeti z nemškim prebivalstvom v miru, da pa zahtevajo pravico do samoodločbe in zedinjenje s Poljsko.

Poslanec Hartl pravi, da je stiska zares velika, toda to ne sme biti povod za popustljivost nasproti sovražniku. Nemci hočejo Čehom njihov državnopravni fantom dodobra razbiti. Proč od Čehov, samostojna nemško-češka kronovina, to je bojno geslo Nemcev.

Poslanec Zahradnik se pritožuje, ker vlada v novo ministrstvo za socialno preskrbo ni imenovala nobenega češkega uradnika. O prvi priliki bo šel k sv. očetu in mu pokazal pisma katoliških mož, iz katerih se bo papež prepričal, kaj se počenja z najzvestejšim katoliškim narodom. Najžalostnejše je, da se iz vrst češke duhovščine ni izvolil vreden naslednik sv. Adalberta.

nevolja narodov z vladami, ki hočejo zaključiti mirovno razpravo, prav hitro pomedla. Kdor se takemu pojasnili upira, ta nudi ententnemu imperializmu dobrodošli argument, da se zabrani izpolnitev mirovne želje narodov. Zakaj ni Hertling čisto jasno povedal, da je Nemčija pripravljena izprazniti Belgijo, ne da bi njeno suvereniteto omejevala s kakimi gospodarskimi ali vojaškimi pogoji in da se to zgodi le pod pogojem, če tudi Angleška izprazni nemške kolonije? Zakaj se v Berlinu ne morejo odločiti, da bi spremeniili Alzacijo-Loreno v demokratično zvezno državo v okviru nemške države in s tem spravili s sveta eno najbolj učinkovitih vojnih pretvez ententnega imperiaлизма? Zakaj so pogajanja o Kurski in Litvi tako vodili, da more ententin imperialism ravno ta pogajanja izkoristiti, da dolži osrednje sile, da se za njihovim priznanjem samoodločbe narodov skrivajo osvojevalni nameni? Zakaj grof Czernin ne pove jasno in odločno, da si mi nečemo prilastiti nobene srbske ali rumunske vasi in da nočemo na Balkanu ustanoviti nobenih gospodarskih in vojaških »interesnih sfer«? Zakaj grof Czernin tudi sedaj, ko vendar ni nobene nevarnosti več za Trst in Dalmacijo, govori tako nespravljivo o italijanskih obmejnih vprašanjih? Tu je od dveh stvari mogoče le ena: Ali hočejo v resnici sporazumni mir; potem naj končno vendar povedo to tako jasno, da ententin imperialism tega ne bo več mogel prikriti svojim narodom! Ali pa si še vedno domišljajo, da bodo mogli vojsko, katero vodimo proti celemu svetu, končati z zmago, ki bi prisilila sovražnika, da se podvrže naši volji; potem seveda mir ni mogoče, kajti proti nam združena zveza vseh sil sveta se ne bo nikdar smatrala za premagano. — Grof Czernin se sedaj mudi v Berlinu. Tam mora zahtevati, da se končno ustvari jasnost, popolna jasnost! Mi hočemo vedeti, če moramo v resnici vojsko nadaljevati samo zato, da branimo naše in naših zaveznikov predvojno posestno stanje; ali če naj nadaljujemo vojsko za kateregakoli onih trapastih načrtov, ki jih rodi bujna domišljija Vsenemcev. V lastnem interesu avstrijskih državnikov je, da se to pojasni: le če morejo biti avstrijski narodi pomirjeni v tem, da vojske ne nadaljujejo nobeni imperia-listični načrti Nemčije, Avstrije in Bolgarije, da je le vojna strast ententnega imperializma na poti miru, bodo priznali žrtve vojne kot neizogibne. In jasnost o naših vojnih ciljih je edino uspešno sredstvo, da se pride do miru: če so ti cilji v resnici taki, da se ne smejo bati svetlobe, potem bo ententin imperialism kmalu moral kapitulirati pred mirovno željo svojih narodov. Jasnost jo torej potrebna!

+ **Lordi proti poročni volilni pravici.** Spodnja zbornica je z 230. proti 141. glasovom odklonila kompromisne predloge zgornje zbornice glede na poročne volitve.

Mirovna pogajanja.

Berlinski posveti in mirovna pogajanja.

O posvetih v Berlinu niso nič o vsebini uradno poročali. Listi se seveda z njimi precej pečajo. Beležimo njih poročila: Iz Berlina: Glede na zadnje dogodke se bo najbrže stavl Trockemu neke vrste ultimatum. Dvomi se, če bodo uspela pogajanja ruskih delegatov v Brestu Litovskem. Sodi se pa, da bo Trockij, ki z gotovo nervoznostjo zasleduje pogajanja osrednjih velesil, če sklene Ukrajina mir. Z Rumunijo traja od 13. decembra premirje, ki se misli zdaj ponoviti. Pogajali se bodo najbrže zopet v Focsaniju; premirje se najbrže z Rumunijo le podaljša. General Hoffmann se je večkrat razgovarjal s poslanecem Erzbergerjem. Uradno je poročal naš korespondenčni urad 6. t. m. z Dunaja: Povodom bivanja grofa Czernina v Berlinu so razpravljali z vodilnimi nemškimi državniki o vseh tekočih političnih in gospodarskih zadevah, posebno o vprašanju prehrane. V vseh rečeh so se sporazumeli. Zasebno se je 6. t. m. iz Berlina poročalo: Ni dvoma, da so predvsem posvetovali, kako naj se novi kurz v Brestu Litovskem nadaljuje. Trockij, tako se splošno misli, mora zelo hiteti, da izpremeni način svojega pogajanja, ker se sicer povrne praznih žepov v Petrograd, kjer se je med tem časom položaj zelo izpremenil in sicer ne boljševikom na korist. Upajo, da se z Ukrajino kmalu sklene mir, če se to doseže, bo naš položaj glede na severno Rusijo za nas še manj pomemben kakor je že: Trockij bo moral hiteti, da bo sledil zgledu Ukrajine. Pomotno bi sodil tisti, ki misli, da se je nada za mir na vzhodu zmanjšala: nudi se nam namreč prilika, da preko Ukrajine dosežemo mir, katerega pričakujemo na vzhodu. »Morningpost« je poizvedela, da so se posvetovali v prvi vrsti zato, da se sporazumejo o razmerah na rumunski bojni črti in o ukrepih, ki se morajo tam storiti.

Pogajanja z Ukrajino napredujejo tako ugodno, da bi bil že zadnjič priti na

jasno, kakšno stališče naj se po sklenjenem miru zavzame nasproti Ukrajini. Glede na Rumunijo gre pred vsem za to, da se določi politika osrednjih velesil: zdi se, da se bo tudi z Rumunijo naša diplomacija kmalu pogajala in iznova uredila razmere. V Focsaniju se bodo z Rumuni najbrže pogajali o novem premirju, ker so Rumuni prevzeli širši odsek na fronti, odkar so se ruske čete umaknile. Listom v Lvovu so brzojavili iz Varšave: Poljska vlada je naznanila osrednjim velesilam, da odpošlje svoje zastopnike v Brest Litovk. »Lokal-anzeiger« je pisal 5. t. m. med drugim, da bo rumunska vlada najbrže sledila zgledu ukrajinske rade in da se bo ločila od Rusije in njenih zaveznic. »Journal de Geneve« je 4. t. m. poročal: V Pravdi je pisal Radek, ki spremlja Trockega v Brestu Litovskem: Mogoče je, da sklenejo osrednje velesile z Ukrajino mir in da si zagotove uvoz žita. Rada je spletakarila z diplomati osrednjih velesil pred očmi Rusov; diplomatsko spletko niso mogli preprečiti; geslo Rusov bodi: Kdor hoče mir, prisezi radi smrti! »Politiken« v Kodanju je poročala iz Curiha: Erzberger, znani voditelj centra je glede na mir izjavil: Hertlingova izjava o Belgiji ni bila dovolj točna. Belgijo odstopimo, kakor hitro nam nedotakljivost osrednjih velesil zagamočijo. Krepkejši bi bil moral povdariti, da vrnemo Belgijo popolno politično in gospodarsko svobodo. Vlada mora zavzeti tisto stališče, katero je zavzel Bethmann Hollweg 4. avgusta 1914. Hertling tudi tako misli, a ga ne razumejo. Če se govori celemu svetu, se mora jasneje govoriti, kakor med diplomati. Glede na odškodnino Belgiji je kompromis mogoč.

Pavel Lindau je pisal 6. t. m. v berlinskem »Abendu«: Res, lepi so časi, v katerih živimo. Narodi smejo delati doma in na bojiščih; plačati smejo stroške, a od važnih posvetov ne smejo niti znati, zakaj da gre in še manj, kaj da se je sklenilo. Tako je bilo, odkar se je pričela vojska in tako bo ostalo. Za zaprtimi vrati so se že večkrat v Berlinu posvetovali: vspeha pa nemški narod ni nikdar smatral za darilo iz neba. O rečeh, za katere zdaj gre, se veliko sliši. Saj to stoji zanesljivo, da nameravajo zopet enkrat izpremeniti smer. V Berlinu se tudi sklepa, kako naj se v bodoče s Trockijem pogajajo. Listi aneksionistov se radujejo. Pišejo, da bodo celo šaro vrgli Trockemu pred noge, odpovali premirje, odrezali ga potom Ukrajine od živil: modri mož naj gleda, kje da potem ostane. Berlinski »Volkszeitung« katerega so zopet ustavili, svari, naj se Trockemu ne stavi preoster ultimatum. Pri-stavljamo: tak nastop mora boljševike pri-gnati Angležem v naročje. »Morningpost« že ve, da namerava Anglija priznati vladu boljševikov. Rešiti nameravajo tudi poljsko vprašanje. Nobene skrivnosti ne izdajo, da se želje Avstrije in Nemčije o rešitvi vprašanj na vzhodu razločujejo. Posebno o načinu občevanja s Trockijem upamo, da bodo modri Czerninovi nazori zmogali.

Zmede na Ruskem.

Finska.

Stockholm, 6. februarja. (K. u.) Finska revolucijska vlada je švedski vladi brzojavno naznanila svoj uradni nastop in izrazila nado, da bosta obe deželi živeli v prijateljskih odnosih.

Stockholm, 6. februarja. (K. u.) »Aftonbladet« poroča, da je boljševiška vlada poslala finskim ustašem na pomoč 7000 mornarjev in 7000 vojakov. Finska revolucijska vlada namerava pri tujih oblasteh doseči priznanje. Najprej se bo obrnila do švedske vlade, ker se zanaša na socialno-demokratske člane omenjene vlade. Na švedskem nabirajo podpise za prošnjo do ministrstva, da čimprej dovoli izvoz in prevoz orožja in municije za Finsko, da se tam zopet napravi red.

Petrograd, 6. februarja. (K. u.) List »Scačka« poroča, da je južni del Finske v rokah delavcev. V Helsingforsu se je sestavil odbor za vodstvo občinskih zadev. Osrednji izvršilni odbor poziva prebivalstvo, naj vrže staro oblast senata. Socialnodemokratski osrednji odbor poziva proletarijat celega sveta k socialistični resoluciji.

Nasilstva boljševikov.

Ponoči na 4. t. m. so oplenili kapelico v palači velike kneginje Marije Pavlovne. V isti noči so oropali 14 zlatarjev in 4 lekarne. Okraj so obkolili z oklopnimi avtomobili in strojnimi puškami. Celo noč so se bili; ubitih je bilo 120 oseb. Boljševiki izgubljajo vpliv med delavci v Moskvi, v Minsku in v Tuli. Na kongresu sovjetov v Petrogradu so odklonili mirovne pogoje četverozveze. Čičerin, pomočnik Trockega v zunanjem uradu, je nastopil proti Trockemu, a kljub temu sodijo vsi deležniki kongresa, da ni mogoče zbrati revolucijske armade, da bi vojsko nadaljevali. Nek mornar je izjavil v imenu ruske mornarice: Mornarji so pripravljeni, da usmrte tisoče in tisti milijone državljanov, da se boljševiki vzdrže. V osrednjem odboru sovjeta je govoril Ljening: Sedanja

diktatura tvori le prehodno dobo od kapitalizma k socializmu. Boljševiki morajo nadaljevati svoje sedanje ostre ukrepe proti meščanstvu, da zagotove vladu socializmu.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. februarja. Uradno:

Nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. febr. Veliki glavni stan:

Zapadno bojišče: V posameznih odsekih flandrijske fronte, pri Armentieresu in ob prekopu La Bassee se je popoldne delovanje artiljerije povišalo. Pri Lensu živahen boj z minami. Ob Scarpi in zapadno od Cambrai je proti večeru artiljerijski ogenj zelo narastel.

Poizvedovalne sunke sovražnika v Argonih in vzhodno od Avocourta smo odbili.

Včeraj je bilo sestreljenih 7 sovražnih letal in 1 privezan balon. Poročnik Bongarts si je priboril svojo 28. zračno zmago.

Z drugih bojišč nič novega.

Ludendorff.

Tržaško pismo.

Trst, 3. svečana 1918.

Stavka je končala. V soboto so šli delavci zopet na delo. V četrtek popoldne je šlo odposlanstvo stavkajočega delavstva pod vodstvom poslancev Olive in Pittonija ter dr. Puecherja k namestniku, da mu predlože zahteve delavstva. V daljšem govoru je namestnik odgovoril. Njegov govor se krije z obljubami, ki jih je dal že pred 14 dnevi ministrski predsednik dr. Seidler štrajkovcem na Dunaju. Avstrija je bila prva, ki je izrekla besedo »mir« in zunanji minister dela vztrajno na to, da se doseže mir. Vlada obljublja javnost vedno informirati o poteku mirovnih pogajanj. Glede aprovizacije namestnik priznava njene težkote in pomanjkljivosti. Pravi da je ta zadeva njegova vedna skrb. Minister Höfer mu je pa obljubil od pomoči. Upa tudi na zopetni uvoz živil iz Rumunije. Tudi glede kurjave in plina bo izboljšal položaj v kratkem. Želje delavstva po razširjenju volivne pravice za občine in glede odprave militarizacije vojaških obratov je vlada obljubila upoštevati in se je skliceval namestnik na tozadevno izjavo ministra za notranje zadeve. Vlada si bo prizadevala, kar je v njeni moči, ugoditi delavskim željam. Odposlanstvo je poročalo v Delavskem domu stavkovcem o svoji audijenci pri namestniku. Razgovor je trajal od 9. ure zvečer do 1. ure jutraj; na kar so sklenili, da se pozove delavstvo, da začne 2. februarja zopet z delom, dasi niso zadovoljni z izjavo vlade, ker ni dovolj precizno odgovorila ter se ni zavezala, da bo takoj in popolnoma ugodila težnjam delavstva. Štrajk je pa vendar dosegel svoj namen, namreč kot protest proti vojski in nevdržljivim položajem, ki ga je le ta povzročila delavstvu in vsemu prebivalstvu, ki želi miru. Na sestanku so nekateri govorili za nadaljevanje stavke, vendar je bil nasprotni predlog sprejet z veliko večino; proti je glasovalo le 9 delavcev.

Temu poročilu o stavki hočemo dodati še nekaj utisov in zanimivosti. — Ko je v torek nenadoma izbruhnila stavka, so se Tržačani spraševali: Čemu ta štrajk, ko smo vendar imeli pred desetimi dnevi stavko iz istih vzrokov kot sedaj (za mir in kruh) in so se takrat delavci zadovoljni z vladno izjavo podali na delo? Tudi dr. Puecher, vodja tržaških socialistov se je čutil primoranega na nekem shodu odgovarjati na to vprašanje: rekel je: Ljudje se vprašujejo: Čemu sedaj to gibanje, ko je vsled vladnih izjav in obljub ponehala stavka po vsej Avstriji? Ne vprašujte nas. Gibanje je izšlo spontano iz ljudstva. Štrajk je znamenje, da ljudstvo ne mara več tega prenašati. Ždi se torej, da te stavke res niso započeli tačasni vodje soc. dem., ampak da so bili potegnjeni v vrtnice, ki je imel svoj početek drugod. Zasluga je pa njih, da se je stavka mirno vršila in hitro skončala. S tem so socialistični vodje storili vladi veliko uslugo. Potek te stavke napravljali na nas utis, da sta tu dve struji, radikalna in zmerna. Prva je stavko začela, hoteč porabiti bedo ljudstva v dosego svojih političnih namenov, drugi se je pa posrečilo, jo pravočasno napeljati v strugo in č... pesek. Zakaj? Ker je tržaško prebivalstvo zelo nezadovoljno z aprovizacijsko komisijo zaradi slabe prehrane. Pri tej komisiji imajo pa socialisti glavno besedo. Zato je pa umljivo, da ne bo stavkal socialist dr. Puecher proti članu aprovizacijske komisije dr. Puecherju. Kako pa je tudi ubiral le ta mile strune na shodu delavcev: »Mi si ne domišljamo, da bo vlada čez noč napolnila prazne majgancine. Če se ne more storiti veliko, naj se pa stori vsaj tisto malo, kar je mogoče.« Razu-memo, odkod naenkrat ta krotkost in zmer-nost. Na vse pretege je opravičeval dr. Puecher aprovizacijsko komisijo in zvrčal vso krivdo na dunajske centrale. Da pa ni tržaška aprovizacijska komisija tako nedolžna, je dokazal tudi shod istrskih županov na Kozini, kjer so govorniki trdili, da je bil Puecher kriv, da se je vse, kar je dobila aprovizacijska komisija za vse Primorsko, porabila v Trstu in da je morala radi tega Istra stradati. Na istem shodu županov je trdil neki italijanski udeleženik, da se je branil ugoditi Puecher za-hitevi po ustanovitvi posebne aproviz. komi-sije za Istro rekoč, da bo tako kakor je sedaj, Istra boljšje preskrbljena. V resnici mu pa ni šlo za Istro, ampak za dobiček njegovim ko-operativam. Vsled tega trpi Istra lakoto. V Trstu pa tudi ni veliko boljšje. S komurkoli govoriš, vse zabavlja čez komisijo in njene člane, o katerih se govori, da imajo doma pol-ne zaloge živil, prireajo pojedine, kupujejo hiše in spravljajo stotisočake skupaj, med tem ko ljudstvo prezeba, gladuje in hira. Kdo pa naj tudi živi cel teden ob četrt kile polentine moke in ob jajcu. Kuriva ni, drv ni, oglja ni, petroleja primanjkuje, že cel teden smo brez plinal Nevolja ljudstva je umljiva. Kdo more plačevati moko po 16 K, fižol po 12 K, mast po 45 K, špeh po 38 K, kakoršne cene zahte-vajo za ta živila oderuhli? Tudi tega ne more

ljudstvo razumeti, čemu potrebuje aprovizacijska komisija 500 uradnikov, ki dobivajo zraven krasnih plač še vsaki dan v novem postu izbornu kosilo z vinom vred za 1 K. Kdo pa sploh nastavlja te uradnike? Kakšne plače imajo? Kdo jih kontrolira? Zanimali bi se tudi, videti čiste račune komisije. Veliko krivic se godi tudi pri izkaznicah za manj ali bolj premožne. Pogosto odloča protekcija. Mnogo je slučajev, da uboge sirote niso dobi-le izkaznic z rudečo črto, pač pa premožni ljudje. Socialisti se tudi bahajo, da po njih zaslugi dobiva 16.000 otrok brezplačno kosilo. Istrani so že rekli, da je to njim ukradenno blago. Potreben denar za ta izdatek pa zbero konsumentje. Ko bi socialistične kooperative in kom. člani iz svojih bogatih dobičkov delili otrokom brezplačno kosilo, bi to samohvalo še razumeli, toda deliti dobrote s tu-jim denarjem, to ni posebna umetnost. — V očigled tem žalostnim razmeram, na katerih imajo socialistični vodje svoj pošten del, torej ni čudno, če so si ti prizadevali, da so kolikor mogoče hitro skušali pregovoriti delavstvo, da se zadovolji z vladnimi obljubami in gre zopet na delo. In vspeh stavke? Nesocialistični časopisi tržaški že pišejo svoje komentare, kjer stavko obsojajo. »Edinost« piše: »Vsako gibanje mora imeti na sebi vse znake — resnosti. Da pa zadnje stavkovno gibanje ni odgovarjalo tej kardinalni zahtevi, priča ves njega kratki historijat.« Razočarani so pa tudi delavci, ker se sliši v njih vrstah mnogo zabavljanja proti socialističnim voditeljem.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Občinski odbor občine Medvode je sklenil v seji dne 21. januarja 1918 dobesedno: Občinski odbor soglasno odobrava deklaracijo z dne 30. maja 1917. I. in izraža zaupanje Jugoslovanskemu klubu. — Zupanstvo Medvode, dne 21. januarja 1918. Josip Sušteršič, župan.

Občinski odbor občine Sv. Ana je v svoji seji dne 3. februarja sklenil sledeče: Z navdušenjem se pridružujemo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba, ki je edina rešitev za naš zatirani narod. Obenem pozdravljamo prizadevanje sv. Očeta Benedikta XV. ter Karla I. za mir. Odobravamo plemenito prizadevanje naših poslancev, ki se z vso vnetostjo trudijo za osvoboditev, mir in srečo našega naroda pod habsburško dinastijo in jim izrekamo popolno zaupanje. Z radostjo odobravamo nastop ljubljanskega knezoškofa ter obsojamo vsak razkol med Slovenci in jim kličemo: Živeli naši poslanci, združeni v Jugoslovanskem klubu, pravi narodni junaki. — Občina sv. Ana, dne 4. februarja 1918. J. Meglič, župan.

Za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917 se je soglasno izrekel občinski odbor v Prečni v seji dne 3. februarja 1918.

Meščani Ivančigrada na Hrvaškem so se izrekli za jugoslovansko deklaracijo. — 109 podpisov.

Delavci, skupina Trnovo-Kolovče na Notranjskem pozdravljajo iz vsega srca misel največjega delavskega prijatelja dr. Kreka o jugoslovanski državi. — Kdaj, trpin-delavec, zasije boljša ti bodočnost? Kdaj pravice svoje izvojuješ si? — Strinjamo se s prizadevanjem sv. očeta Benedikta XV. za svetovni mir. Izražamo popolno zaupanje »Jugoslovanskemu klubu«. — Sledi 13 podpisov. (Vsak izmed podpisanih je daroval po kroni za dr. Krekov spomenik.)

Žene in dekleta iz Kač, občina Slavina na Pivki se zavedajo, da smo Slovenke in vidimo tudi naše očete, može in zaročence, kako junsko se borijo za dom in cesarja. In ta naš dom je naša mila Jugoslavija. Zatorej tudi mi ne smemo mirno in nemo gledati vse to gorje. Pridružujemo se nad vse srčno majniški deklaraciji s trdnim upanjem, da ne bode vse to trpljenje zaman. Zaman ne smejo biti materine solze za sinovi, istotako ne plakanje dece za očetom. Rešen mora biti naš narod iz tuje jarma. Kakor skrita vijolica, ki ponižno cvete pod grmom, tako ponižno je živel med nami naš pokojni prerok dr. Janez Ev. Krek. Ali prišel je dan, ko je vstal naš veliki narodni svetnik, ki je vdahnil in vcepil v vsa plakajoča srca zdravila miru in vstajenja Jugoslavije. Hvaležno pozdravljamo mirovno idejo sv. Očeta, da bi se le skoro uresničile Njihove in naše želje. Našo popolno vdanost izrekamo našemu presvitemu cesarju Karlu I., biti hočemo prost narod pod habsburško dinastijo. Popolno zaupanje posvečamo tudi našim neutrudljivim poslanecem v Jugoslovanskem klubu, katere prosimo obenem, da pri začetni deklaraciji vztrajajo. Bog nam ohrani tudi našega prevzvišenega knezoškofa dr. A. Bonaventura Jegliča, kot boritelja za narodno pravo. Najstrožje pa obsojamo odpadnike od deklaracije. Ob tej priliki smo nabrali 100 K za Krekov spomenik. Sledi 125 podpisov.

Dekleta in žene zupnije Preska se slovesno izjavljamo za majniško deklaracijo ter kličemo poslancem Jugoslovanskega kluba: Bog Vas živi! Le krepko naprej! Me smo z Vami! Kajti ravno v tej grozni vojni smo — dasiravno v zaledju — prebridko skušale, kako smo zatirani Slovenci poleg drugih močnejših narodov, katerih podaniki so ravnali z nami kot z brezpravno »rajo«. Vkljub kričnim krivicam, katerih nešteto so nam dan za dnem napravljali, so se poleg tega še nam jokajočim v obraz rogali in zakaj to? Zato, ker so močnejši, srečnejši od nas, ker so samostojni. Pri takih bridkih skušnjah se nam je pač samo ob sebi umevno morala roditi želja po enakih pravicah z drugimi srečnejšimi narodi. In kako dobrodošla nam je zvezda upanja jugoslovanske deklaracije, katere uresničenje je edina naša rešitev. Zato pristrčno pozdravljani vsi, ki delujejo za to našo vodilno idejo. Iskreno smo hvaležne prevzvišenemu knezoškofu dr. A. B. Jegliču, da se je tako krepko zavzel za našo stvar. Živela jugoslovanska država pod žezlorjajnejšo habsburško vladarsko hišo! Zgorajšnji izjavi se z vsem srcem pridružimo tudi doma ostali moški in mladeniči preške župnije. Sledi 445 podpisov.

Žene in dekleta občine Dolenja Podgora se z navdušenjem pridružujemo jugoslovanski deklaraciji. (Sledi 61 podpisov.) Dekleta in žene trnovske fare na Notranjskem (občine Trnovo, Ilirska Bistrica, Jablanica in en del Knežaka) se izražajo z vsem navdušenjem za Jugoslavijo, zahvaljujejo vdanosti presvetelega knezoškofa za njegov modri in domoljubni nastop in prosijo »Jugoslovanski klub«, da naj se z vso močjo trudi za čimprejšnji mir. — 2172 podpisov.

Zene in dekleta občine **Kostanjevica na Dolenjskem** se z navdušenjem pridružujemo majniški deklaraciji »Jugoslovanskega kluba« za neodvisno Jugoslavijo in mirovnemu gibanju. Naj Evropi skoraj zasije prepotrebni mir, Jugoslovanom pa tudi solnce svobode v lastni državi! — 982 podpisov.

Zene in dekleta s **Prekope in Gruče pri Kostanjevici na Dolenjskem** se z iskrenimi željami pridružujemo jugoslovanski deklaraciji in mirovnemu gibanju. Bog daj kmalu mir vsem, Jugoslovanom pa tudi svobodo! — 129 podpisov.

Dnevne novice.

— **Duhovniške vesti.** Cesar je imenoval dekana in župnika v Šmarju pri Jelšah preč. g. Ivana Bohanca ter dekana in župnika v Brežicah, preč. g. Jožefa Mešičeka za častna kanonika lavantinskega stolnega kapitlja, tržaškega kanonika Karla Meccchia pa za stolnega dekana tržaškega kapitlja.

— **Krekov večer v Litiji.** V soboto, dne 9. t. m., se vrši v litijem Sokolskem domu umetniški koncert ob sodelovanju altistinje »Glasbene Matice« gđ. Sadarjeve in klavirskega virtuozu g. Ličarja. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. — Dohodek je namenjen spomeniku velikega Jugoslavana dr. Kreka.

— **Osješka »Drau« prodana.** Iz Osjeke poročajo, da sta kupila Stevo Kovjanč in Josip Lakatoš list »Die Drau« s tiskarno vred za 600.000 K. S tem je padel zadnji in najmočnejši steber tujstva v Osjeku v hrvatske roke.

— **Poročil se je v Račah pri Mariboru** g. Simon Jurman z gđ. Julijo Merhar iz Trsta.

— **V Celovcu ni kruha.** Ker ni celovška mestna občina prejela nič moke in je nima prav nič v zalogi, zato ne bodo 6. in 7. t. m. v Celovcu prodajali kruha.

— **Predsednik »Jugoslovanske akademije« v Zagrebu** dr. T. Maretić odstopi iz zdravstvenih razlogov.

— **Umril je v Zagrebu vseučiliški docent** Bogoljub Kernic, star 44 let.

— **Umril je v Taškentu veliki knez** Nikolaj Nikolajevič.

— **Cenjenim nabiralkam** podpisov za majniško deklaracijo naznanjamo, da je zadnji rok odpošiljanja 14. februar.

— **Požari na Dolenjskem.** Iz Studenca pri Raki se poroča, da je gorelo ponoči, 16. t. m. v Križeh. Zgoreli sta dve vinski kleti z vso opravo in 120 hl vina. — V Velikih Drušćih, občina Škocijan, so 2. in 3. t. m. popolnoma pogoreli trije gospodarji. Požar je uničil tudi več gospodarskih poslopj.

— **Pogrešani.** Kdo bi kaj vedel o Franceu Lušinu, ki je služil pri 27. dom. polku in je pogrešan od aprila 1915. leta. Pisal je zadnjkrat iz ruskega ujetništva iz Čistopolja, gubernija Kazan. Kdor bi kaj vedel o njem, naj proti povračilu stroškov sporoči na naslov: Frančiška Lušina, Borovnica štev. 100.

— **Prevoz vzorcev skozi Nemčijo na Rusko Poljsko.** Tvrdom, ki jim je vsled kupčijskih zvez na Ruskem Poljskem treba poslati vzorce svojih izdelkov, se priporoča, da predložijo prošnje za prevoz skozi Nemčijo komercem ravnateljstvu c. in kr. poslaništva (Kommersdirektion der k. u. k. Botschaft) v Berlinu, da izposluje potrebne odredbe vojnega urada v Berlinu.

— **Slikar Gustav Klimt umrl.** 6. februarja je umrl na Dunaju slikar Gustav Klimt, ki je svoj čas s svojimi slikami v dunajski »Secesiji« vzbudil mnogo viharja; nato pa vendar prodrl in prejel cesarjevo darilo in veliko zlato svetinjo v Parizu.

— **Verstva na Ogrskem.** »Magyar Kurier« poroča: Glasom zadnjega ljudskega štetja je med prebivalstvom na Ogrskem 10.806.764, to je 521 odst. rimskih katoličanov, 2.014.470 ali 9,7 odst. grških katoličanov, 2.970.185 ali 14,3 odstotkov pravoslavnikov, 2.602.545 ali 12,5 odstotkov reformancev, 1.331.509 ali 6,4 odst. evangelijskih protestantov, 73.601 ali 0,4 odstotkov uniatov, 928.621 ali 4,5 odstotkov židov. Na ostala verstva odpade 0,1 odstotek.

Liubljanske novice.

lj **Predavanje v šempeterskem prosvetnem društvu.** Nocoj predava Lojze Vrtovc: »Demokracijski moment in jugoslovanska misel«. Začetek ob 7. uri zvečer.

lj **Slov. kat. izobraževalno društvo Selo-Moste** vabi k predstavi, ki se vrši v nedeljo, 10. februarja, ob 6. uri zvečer. Na vzporedju je: »Revček Andrejček«, narodna igra v petih dejanjih. — Vstopnina: I. prostor 3 K, II. prostor 2 K, III. prostor 1 K 50 v, balkon 3 K; stojišča 1 K. — Otrokom vstop ni dovoljen. — Vstopnice se prodaja pri g. Orehku in v Društvenem domu v Mostah.

lj **Poročil se je** g. Josip Kosler, veleposelnik, z gđ. Filipino Petrin v mestni župni cerkvi sv. Jakoba.

lj **Umril je** včeraj v garnizijski bolnici vojak-enoletnik Alojzij Graher, pomožni učitelj na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani. V starosti 29 let je podlegel kruti sušici, ki si jo je nakopal v vojni ter položil svoje življenje na oltar domovini kot njen zvesti slovenski sin. Rojen leta 1889. v Borovljah, je svoje učiteljske študije dovršil v Celovcu in v Kopru. Pred vojno je služboval v Zvirčah, v Starem trgu in v Mirni peči na Dolenjskem. Kmalu po izbruhu svetovne vojne je oblekel cesarsko suknjo ter zvesto sledil cesarskemu povelju na razna bojišča, naposled v Sveto deželo, kjer je obolal na kolero in dalje časa ležal v bolnišnici v Jeruzalemu. Od tam se je vrnil kot rekonvalescent in invalid v svojo domovino, katera je pripravila učitelju-junaku grob za večno spanje. Zaveden in navdušen učitelj-vzgojitelj je še v smrtnih bolečinah pogosto govoril o šoli. Kot zvesti sin sv. Cerkve je voljno prenašal vse težave in bolečine ter se lepo pripravljaj za zadnjo uro. Pred nekaj dnevi je zgledno prejel sv. zakramente za umirajoč. Včeraj pa je prestal smrtni boj učitelju-junak ter izročil svojo dušo Stvarniku. Naj živa zaslužno večno plačilo! — Pogreb bo v petek, dne 8. t. m. popoldne ob 4. uri iz deželne bolnice na vojaško pokopališče.

lj **Občinski svet** bo imel prihodnjo sejo v torek, dne 19. februarja t.

lj **Našla se je** v četrtek dopoldne manjša vsota denarja. Kdor je izgubil, naj se oglasi v mlekarni v Mahrovi hiši.

lj **Dosedanje izkaznice** za noseče in doječe matere je razveljavil mestni aprovizacijski odsek, ker bo vpeljal nove, zato da bo vsaka zloraba izključena. Ker bo gotovo minulo več tednov, predno bodo dobile take matere nove izkaznice, bodo morale ves ta čas prezebat pred stojnicami in prodajalnami, s čimer si lahko nakopije nevarne, dolgotrajne bolezni; zato bi bilo edino pametno, če bi dosedanje izkaznice veljale toliko časa, dokler se ne izdajo nove; vsaka zloraba naj se pa občutno kaznuje.

lj **Priglasila se** čevlje za lesenimi podplatji se ne sprejemajo več, dokler ne bo zopet razglašeno v časopisih.

lj **Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin** se zopet prične na mestnem magistratu v petek, dne 15. februarja v mestnem vojaškem nastanitvenem uradu (Mestni trg št. 27, III. nadstropje) in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (Poljanski okraj) in v II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlovska in Dolenjska cesta) v petek, dne 15. februarja; za III. mestni okraj (Trnovo in Gradišče do Franca Jožefa ceste) v soboto, dne 16. februarja; za ulice med Prešernovo ulico, Franca Jožefa cesto, Bleiweisovo cesto, Cesto na južni kolodvor in Miklošičevo cesto v ponedeljek, dne 18. februarja; za IV. mestni okraj (St. Peterski okraj in Vodmat vzhodno od Miklošičeve ceste) v torek, dne 19. februarja; za Spodnji Šiško in vse one, ki bi bili zadržani v gori navedenih dneh v sredo, dne 20. februarja. Uradne ure izplačevanja so od 3. do pol 6. ure popoldne. Stranke se prosijo, da se natančno drže teh določb.

lj **Prodaja moke itd. za stranke.** Od sobote, dne 9. februarja do vštete sobote dne 16. februarja t. l. se bode oddajalo na vsako močno izkaznico in sicer: v I. do IV. okraju četrt kilograma ajdove moke, kilogram po 96 vinarjev; v V. in VI. okraju četrt kilograma koruznega zdroba, kilogram po 88 vinarjev; v VII. do X. okraju četrt kilograma kaše, kilogram po 1 K 50 vin. Ostanek blaga je napovedati zanesljivo v ponedeljek, dne 18. februarja. Kdor ne pride napovedati, četudi blago ne ostane, se mu prihodnjič odvzame prodaja moke.

Primorske novice.

p **Tatvine v Trstu.** Tržaški tatovi so oplenili stanovanje renikolske družine Cagianelli v ulici Farnetto in odnesli za 10.000 K vrednosti. V ulici del Ponte so pa tatovi porabili kratko odsotnost gospodinje in gostilničarke Josipine Tauer in odnesli iz stanovanja za 3000 K perila, obleke itd. Pogrebemu podjetju Cappellan je bilo ukradenega za 5000 K suknja.

p **Vojaške tatvine.** Tržaška policija je zaslišala podčastnika Ivana Müllerja, ko je z dvema vojakoma hotel odnesti za 20.000 K čevlje in usnja. Müllerja so izročili vojaškemu sodišču, blago pa zaplenili.

p **To so kupčije.** Reška paroplovna družba »Orient« je prodala svoj 4500 tonski parnik »Siam«, ki ga je vojna zatekla v Argentini, Združenim državam za 6.750.000 kron, torej skoraj za dvakrat toliko, nego znaša celokupna delniška glavica družbe.

p **Iščejo se:** Terezija Kurinčič, Idersko št. 56, pošta Kobariid, išče svojega moža Antona Kurinčič p. d. Vončina. — Amalija Stres, Borjana št. 77, pošta Kobariid, poizveduje po svojem soprogu Andreju Stres, ki je služil pri 4. pešpolku. — Marija Faletič, Ravna, pošta Livek pri Kobariidu, išče Marijo Vižintin iz Gorice.

p **Dar. Gosp. Ignacij Obrstar,** stanujoč v Mozlju na Dolenjskem, je poslal posredovalnici za goriške begunce 19 K 77 vin., prispevek ondotnega prebivalstva v pomoč najpotrebnejšim ob novem letu. Blagim gg. darovalcem izreka posredovalnica iskreno hvalo. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Narodna obramba.

* **Gemeindeamt Veldes** — **Županija Bled**, tako čitamo na občinskem pečatu občine Bled na Gorenjskem, o kateri poje naš pesnik Prešeren, da »dežela Kranjska nima lepšega kraja, kot je z okolco ta podoba raja«. Od kdaj pa je naš Bled po večini nemški? Uradna statistika ljudskega štetja za 1910 še ni izšla, zato sem pogledal prejšnjo iz leta 1900. in začuden našel, da je bilo takrat od 1646 prebivalcev občine Bled nič več kot 18 Nemcev, torej komaj 1 odstotek! Nič ne rečem, če Blejčani upoštevajo pomen svojega kraja za tujski promet in nastopajo napram tujcem, ki ne razumejo našega jezika, kolikor močje postrežljivo. To je celo potrebno. Da pa občina kot taka oziroma županstvo tujcem — Nemcem na ljubo uradno žrtvuje čistoslavenški značaj Bleda, to je vredno vse graje. Ali ne bodo naši alpski Nemci in naša birokracija na podlagi tega občinskega pečata, ki se ji uradno dan na dan predlaga, upravičeno mislili, da mora biti na Bledu pozicija Nemcev silno močna? Da nam more v današnjih razmerah taka narodna malomarnost le škoditi, bo vsakdo uvidel. Zato s tem pečatom čimprej stran in **samoslovenskega!** Pripomnim, da je še nekaj županstev na Kranjskem, ki glede tega niso brez vsake graje.

Listnina upravnštva.

Gosp. J. P. L.: Na Vaše cenjeno odgovorjamo, da je tukajšnja podružnica Jadranske banke tudi za naš dnevnik naročila celostranski oglas v zadevi subskripcije novih delnic, toda radi izrednega pomanjkanja papirja žal nismo mogli ustreči njeni želji in smo namestili oglas na najmanjšem prostoru, ki je mogoče. — Enako moramo postopati z vsemi drugimi inseratnimi naročili.

Ljubljanski Zvon, Dom in Svet, posamezne ali vse letnike, in vsakovrstne druge slovenske knjige kupi Katoliška bukvarna za svoj antikvariat; na željo jih tudi zamenja z novimi knjigami.

Dve kontoristinj

se sprejmeta za Ljubljano s 1. aprilom v trajno službo. Naslov pove uprava lista pod štev. 390 (ako znamka za odgovor). 390

Deklica 16 let, s 5 razredi ljudske, triraz. mešč. šole in enol. tečajem, večša slov., nemškega in nekoliko ital. jezika, želi dobiti primerno

SLUŽBO V TRGOVINI.

Naslov pove uprava pod 388.

Bolečine, srbečica in nesnažnosti kože se dajo odpraviti s čistim, razkuževalnim, antiseptičnim, bolečine hladečim Fellerjevim rastlinskim, esencnim fluidom z znamko »Elsa-fluid«, ki je staro preizkušeno sredstvo za vdrgavanje, umivanje in obkladke. 12 steklenic pošlje franko za 14 K 32 vin. Iekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 134, Hrvatsko. Nesnažnosti kože so često posledica slabega menjavanja snovi. Kdor trpi na zaprtju in težkočah prebave, naj vzame odvajalne rabarbarske kroglice z znamko Elsakroglice. Šest skatlic stane le 17 K 37 vin. franko in so prava dobrotla. (I)

Mesto posebnega obvestila.

Moj iskreno ljubljani soprog, naš dragi oče, oziroma tast in ded, gospod

Ferdinand Neuwirth

zasebnik

je po dolgi mučni bolezni danes zjutraj v 74. letu starosti mirno umrl. Zemski ostanki dragačja pokojnika se prepeljejo v petek, 8. februarja, ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti, Dalmatinova ulica 10, na južni kolodvor in v nedeljo, 10. februarja, položijo v Csaakathurnu v rodbinsko grobnico.

Ljubljana, 6. februarja 1918.

Ana Neuwirth, soproga. — Marta Stern, Kati pl. Geist, hčeri. — Ziga Stern, Jenő pl. Geist, zeta. — Hilda Stern, Marijana Stern, Renée pl. Geist, Erno pl. Geist, vnuki in vnukinje.

Potrni neizmerne bridkosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš prisrčno ljubljani nepozabni soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Pavel Kaučič

bivši trgovec v Begunjah na Gorenjskem

služec pri tirolskih strelcih, dne 13. novembra 1917 pri bojih blizu Asiago zadet od sovražnih krogel padel junaške smrti za domovino.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farnih cerkvah v Radovljici, Kropi in Trzinu.

Priporočamo ga v blag spomin in po božno molitev.

Kropa, dne 7. svečana 1918.

Agata Kaučič, soproga.
Hinko in Bonifacij Kaučič, brata.
Dr. J. Olip, svak.

➡ **Talentiran deček, star 15 let, išče do-brega slikarskega mojstra, ker ima veliko veselje do slikarske umetnosti. Ponudbe na »Slovenca« pod »Slikarski učenec 386«.**

Kupi se 389
mala kmetija

kjer bi se lahko redilo 4—5 glav živine. Ponudbe na Jos. Močnik, Poče 1. p. Cerkno, Goriško.

Učiteljica

se sprejme za pouk dveh otrok 4. razreda ljudske šole. Plača 120 K mesečno, oskrba prosta. — Ponudbe pod »Vzgojiteljica 387« na upravnštvo lista.

Rdeči + križ

v Ljubljani potrebuje takoj 3 do 4 pisarniške prostore. Ponudbe z navedbo najemščine na: Rdeči Križ v Ljubljani, Strossmajerjeva ulica št. 1.

Izgubil se je dne 2. februarja ob 6. uri zvečer na potu od Bleiweisove ceste do Kino-Ideala temno-rujav 396

kožuhovinasti ovrtnik

(skunks). Pošteni najditelj naj ga odda proti dobri nagradi pri policijskem ravnateljstvu.

Za veleposestvo na Dolenjskem iščem zanesljivega samostojnega

oskrbnika (majerja)

z ženo, kateri se razume v poljedelstvu. Nastop z mesecem marcem. Ponudbe pod »Marec 353« na upravo lista.

Sprejme se starejša kuharica

Vajena v gospodinjstvu in šivanju ima prednost. Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Kuharica 357 (ako znamka)».

Sprejme se takoj

trgovski sotrudnik

mešane stroke na deželo. — Naslov se poizve pri upravi lista pod štev. 358.

Prodajo se še skoro nove, dobro ohranjene

štelaže in pulti

za trgovino mešane stroke. Naslov pove upravništvo tega lista pod »Štelaže 359«.

Boljši kočijaž

navajen vsakega dela, z vso oskrbo v hiši, se sprejme takoj pri trdki F. Urbanc v Ljubljani.

Kdor bi sprejel na

hrano in stanovanje

poštenega dekleta, naj se blagovoli oglašiti v konsumu, Kongresni trg 2.

Učenka

se sprejme v trgovini J. Lozar, Mestni trg št. 7. Brez vsake oskrbe v hiši.

KAVNI NADOMESTEK »AIDA«, PRALNI PRAŠEK »ADRIA«, dišave ter vse drugo špecerijsko in kolonijalno 306 blago dobi se vedno pri

Filip Šibeniku, Zagreb, Sveučilišni trg 1.

Pridna deklica

z dobro šolsko izobrazbo se sprejme proti dobri plači v kemični laboratorij c. in kr. tovarne barv v Mostah pri Ljubljani. Dobro znanje nemščine je poogoj. 391

Konj

na prodaj pri tvornici cementnih izdelkov Jos. Cihlař, Ljubljana, Dunajska cesta 67.

Sprejemem se 2 hlapca

lahko tudi invalida, ker je služba lahka. Košenina, Kolodvorska ulica 6, Ljubljana. 362

Stalna, mirna stranka brez otrok in s čisto novim pohištvo išče

stanovanje

za takoj ali pa vsaj z majem, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritliklin. Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod šifro »Stanovanje«. 373

Stavbene parcele

sedaj njive in travniki, v Rožni dolini (Vič) prodajo po ceni 2 do 4 K meter »Slovensko delavsko stavbeno društvo«. Posamezne parcele merijo 400 do 600 metrov. Kdor hoče sedaj svet za obdelovanje, pozneje pa stavbišče za stavbo hišice, se mu nudi ugodna prilika za nakup. Celotno meri svet 15.856 metrov in se odda po 2 K meter. — Pojasnila daje načelnik Alojzij Kocmur, in sicer v Konsumnem društvu, Kongresni trg 2, med 4. in 6. uro pop.

Učni zavod Christof

Miklošičeva ulica 8

oddelek: moderni jeziki v letnem času (11. febr. do 11. jul.) 1918 se poučuje angleščina, francoščina, laščina.

Vpisovanje vsak dan dopoldne in popoldne v zavodu, Miklošičeva ulica 8 (dvorišni trakt).

Izboren nadomestek mila

„Dob Hygiene“

vporaben za vsakovrstno pranje mesto maščobnega mila, prekaša po kakovosti vse podobne izdelke. — 1 zaboj ca. 50 kg 250 kosov nefrankov. K 35.—. Vzorec 5 kg K 750 franko po povzetju. 354

Dom. podjetja Bekera, Solnice, Češko.

Posojilnica v Mariboru

(NARODNI DOM)

naznanja,

da uraduje vsak delavnik od 1/2 9. do 12. ure dopoldne.

Ravnateljstvo.

Kupimo

za nom. K 30.000 avstrijskega

vojnega posojila.

Ponudbe naj se blagovolijo nasloviti na Hranilnico in posojilnico v Trnovem, Notranjsko. — Prosi se v ponudbah navesti, katero vojno posojilo je na prodaj, kdaj zapade in za kako ceno je na prodaj. 395

Srbečico

garje, lišaje in vsakovrstne kožne bolezni odstranja zanesljivo in naglo Bernsteinovo mazilo brez duha. Cena 3, 5 in 9 kron. Sem spadajoče Bernsteinovo milo 5 kron. — Izdeluje lekarnar Aleksander Gerö, Nagykörös 30, Ogrsko. 366

Na najvišje povelje Nj. c. in kr. Apost. Veličanstva.

III. izredna

c. kr. državna loterija

za vojnookrbrne namene.

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K. Glavni dobitek znaša 200.000 K. Srečkanje se vrši javno na Dunaju 21. februarja 1918. Srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 5, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce zastoj. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od gen. ravnateljstva drž. loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.